

**Odbor životního prostředí
a zemědělství**
**Oddělení technické ochrany prostředí
a energetiky**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

datum
19. února 2019

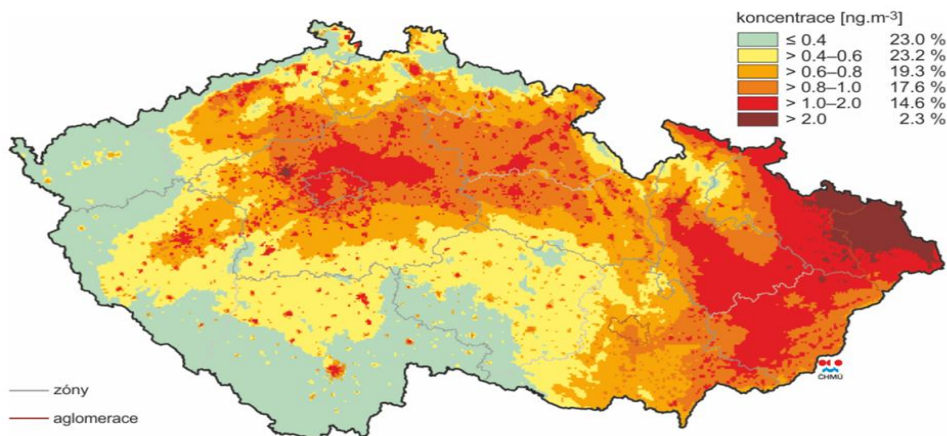
oprávněná úřední osoba
Ing. Jana Káčerová

číslo jednací
KUZL 10632/2019

Odpověď na žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb. – Závadné ovzduší ve Zlínském kraji.

Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“) obdržel Vaši žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb. – Závadné ovzduší ve Zlínském kraji. Ve své žádosti popisujete problémy spojené s kvalitou ovzduší ve Zlínském kraji se zaměřením zejména na benzoapyren (BaP) a TZL, resp. částice o velikosti PM₁₀. Upozorňujete na to, že porovnání pětiletých průměrů ukazuje na významné zhoršení kvality ovzduší v rámci celého území Zlínského kraje. Prosté srovnání těchto období tímto způsobem není možné, vzhledem k tomu, že dochází, zejména v měření BaP, k zahuštění, zkvalitňování a zpřesňování monitorovací sítě a tedy k získávání většího množství dat, než tomu bylo v předchozích obdobích. Dále došlo ke změně metodik pro hodnocení imisního zatížení. Toto znamená, že nelze bez hlubších znalostí srovnávat údaje za tato dvě pětiletá období pouze na základě údajů uvedených ve vyhodnocení. To ostatně osvětluje i text pod tabulkami, z nichž Vámi uvedené údaje pocházejí. V průběhu let 2011–2016 došlo k významné obnově a doplnění monitorovací sítě, což do jisté míry zpřesnilo informace pro prostorovou interpolaci. Rozdíly mezi jednotlivými mapami tedy nemusejí nutně znamenat zhoršení imisní situace, spíše odráží lepší popis skutečného prostorového rozložení koncentrací, které mohlo být v minulosti podhodnocené.

V případě Zlínského kraje je nutno vzít navíc v potaz zatížení dálkovým přenosem škodlivin ze sousedního Moravskoslezského kraje resp. Polska, jak ukazuje následující mapa, která zobrazuje pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací benzo(a)pyrenu, průměr za roky 2012 – 2016.

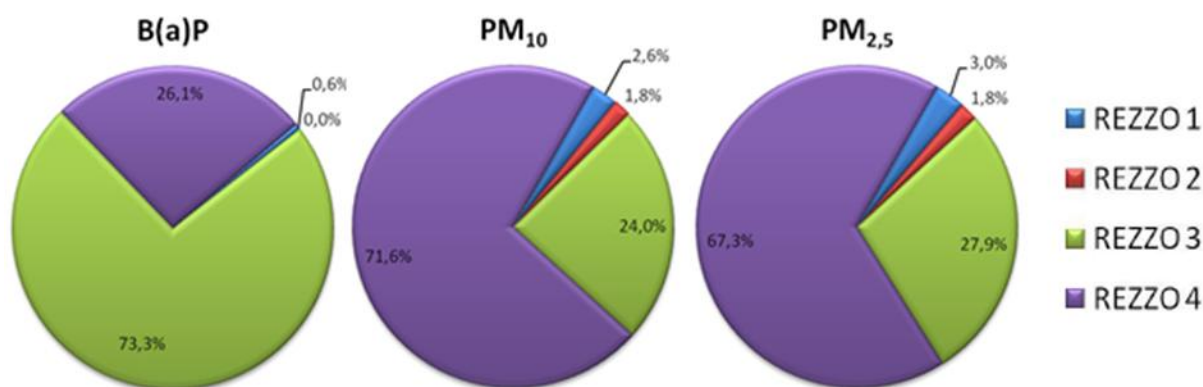

Toto potvrzují i závěry studie „Analýza ovzduší ve Zlínském kraji ve vztahu lokálním topeništím“, která byla zpracována v roce 2015 a je dostupná na www.ovzduzisizlin.cz. Z nich vyplývá, že východní část kraje má vyšší emise PM i benzo[a]pyrenu z lokálních topenišť, západní část kraje, zejména pak Hornomoravský a Dolnomoravský úval je více ovlivněn dálkovým transportem škodlivin z Polska a Moravskoslezského kraje.

Ve svém dopise poukazujete zejména na problémy spojené se zdroji významně emitujícími PM₁₀ a BaP a na jejich možnou regulaci. Za nejvýznamnější zdroje, které se nacházejí přímo na území Zlínského kraje, je možné považovat dopravu a lokální topeniště, nikoliv průmyslové podniky, o kterých hovoříte v souvislosti s procesy EIA a IPPC.

Posuzování vlivu záměrů staveb či technologií, tzv. EIA, je procesem, kdy se i veřejnost může k předkládanému záměru vyjádřit a v celé řadě předkládaných záměrů se tak i děje. V tomto procesu navíc vlivy předkládaného záměru na jednotlivé složky životního prostředí, tedy i ovzduší, alei dopady na lidské zdraví, hodnotí osoby s autorizací MŽP, v řadě případů jsou zpracovávány odborné posudky a rozptylové studie. Proces EIA je z pohledu výkonu státní správy vymezen platnou legislativou. V případě veškerého povolování provozů průmyslových podniků jsou pak orgány státní správy povinny rovněž postupovat pouze v souladu s platnou legislativou. Technologie, které spadají pod zákon o integrované prevenci, tzv. IPPC, jsou navíc před vydáním povolení posuzovány Českou agenturou pro životní prostředí (Cenia), i podle toho, zda se jedná o nejlepší dostupné technologie, tzv. BAT.

Jak ve svém dopise správně zmiňujete, v roce 2016 byl MŽP vydán opatřením obecně závazné povahy Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu Střední Morava CZ07, tedy pro Zlínský a Olomoucký kraj, PZKO. V něm je, na základě odborné analýzy, navržena k realizaci celá řada opatření, kdy velká část je směřována právě k problematice BaP a tuhých znečišťujících látek. Zlínský kraj byl jedním z iniciátorů, na jehož popud se podařilo získat dotace z EU na výměnu zastaralých nevyhovujících lokálních zdrojů vytápění, tzv. „kotlíkové dotace“. Ve vyhodnocení plnění PZKO pro zónu Střední Morava, které je prováděno MŽP, je uvedeno, že dle prvních odhadů hodnocené 1. výzvy kotlíkových dotací, došlo ve Zlínském kraji díky výměně kotlů, k úspoře emisí u suspendovaných částic PM₁₀ o 57 t, u suspendovaných částic PM_{2,5} o 56 t a u benzo(a)pyrenu o 34,9 kg. V první a druhé výzvě, jejíž realizace se nyní blíží ke konci, již došlo k výměně 2 851 nevyhovujících lokálních zdrojů vytápění. Nyní je připravována již třetí žádost o dotaci do OPŽP. Pro dokreslení, do jaké míry se lokální topeniště podílí na znečišťování ovzduší ve Zlínském kraji, uvádíme následující grafy. Spalování paliv v domácích topeništích představuje skupina zdrojů REZZO 3 (zelené výseče), emise z dopravy - mobilní zdroje znečišťování ovzduší tvoří skupinu REZZO 4 (fialové výseče) a skupiny REZZO 1 a 2 tvoří vyjmenované zdroje (zdroje, které podléhají povolení provozu dle zákona o ochraně ovzduší).

Co se týká opatření stanovených v PZKO pro vyjmenované stacionární zdroje, je ve vyhodnocení

MŽP konstatováno, že jsou řádným způsobem zohledňovány při výkonu činnosti povolujícího orgánu. Cílem těchto opatření je vždy dosáhnout souladu s nejlepšími dostupnými technikami či přísnějšími podmínkami, pokud je to možné. Krajský úřad vždy při vydávání povolení provozu stacionárního zdroje zohledňuje požadavky PZKO a stanovuje podmínky provozu tak, aby v co největší míře byly eliminovány vlivy na kvalitu ovzduší.

Co se týká možné regulace zdrojů v případě smogové situace, stanovovaných MŽP, jsme nuceni konstatovat, že se na území Zlínského kraje nenachází žádný průmyslový podnik, který by tím, že by v případě vyhlášení smogové situace byl omezen jeho provoz, významněji přispěl ke zlepšení nepříznivé situace. Zde by mohla nastoupit opatření pouze v dopravě nebo v teplárenství. S ohledem na to, že smogové situace, které máte na mysli, vznikají zejména v chladných měsících roku, nepovažovali bychom omezení provozu centrálních zdrojů vytápění, na které jsou kladeny z hlediska emisních limitů přísné požadavky a které jsou navíc stále více ekologizovány, za šťastné řešení. I zde však, stejně jako u lokálních topenišť je pro zlepšení situace nutný zejména zodpovědný přístup každého občana, nikoliv restrikce ze strany orgánů státní správy.

Případná omezení dopravy by byla možná pouze ve městech, která pro takovátoto omezení vytvoří podmínky, v podobě vybudovaných odstavných parkovišť a nově dimenzované městské hromadné dopravy. Zlínský kraj trvale podporuje rozvoj veřejné hromadné dopravy, která může pomoci při omezování využívání individuální automobilové dopravy a zadal, profinancoval a nyní má nově zpracovanou optimalizaci linkové autobusové i regionální osobní železniční dopravy. Zároveň úzce spolupracuje se státními orgány na dokončení přípravy dálničních obchvatů D55 (úseku Otrokovice – Uherské Hradiště – Moravský Písek) a D49 jako obchvatu krajského města Zlína (Hulín – Fryšták – Lípa) a dále kolem Vizovic až na hranici se Slovenskem. Tím by mělo dojít k vymístění části dopravy z měst a obcí a tak i ke snížení negativního vlivu dopravy v centrech měst a obcí.

V současné době je připravována aktualizace všech programů zlepšování kvality ovzduší ve všech zónách ČR, tedy i zóně Střední Morava CZ 07. K tomuto účelu byla MŽP zřízena pracovní skupina, která se touto problematikou zabývá a jejímiž členy jsou i odborní pracovníci příslušných krajských úřadů. Z tohoto důvodu Zlínský kraj nyní neplánuje vytvoření podobného týmu. V případě, že byste měl zájem přispět svou prací při zpracování tohoto dokumentu a podílet se na vytváření opatření, která by mohla reálně, přispět ke zlepšení kvality ovzduší ve Zlínském kraji, můžete se se svými náměty obrátit na MŽP, odbor ochrany ovzduší.

Otisk úředního razítka

RNDr. Alan Urc
vedoucí odboru
(Dokument je opatřen elektronickým podpisem)